25.4.1 30a (משנה א') → 31b (אפילו שגגתה כל דהו קמ"ל)

- 1. וְנֶפֶשׁ כִּי תָחֱטָא וְשָׁמְטָה קוֹל אָלָה וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע אָם לוֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ:ויקרא ה:א
  2. וְשָמְדֹד שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לָהֶם הָרִיב לְפְנֵי הֹ לְפְנֵי הַפֹּבְוֹנִים וְהַשֹּפְטִים אֲשֶׁר יִהִים הָהָם:דְּבִרים יט:יז
  3. לא יְלְוּם עַד אֲּחָד בָּאישׁ לְבָּעְ עָוֹ וּלְלַל תַוֹּ הְבַּל חַטְּא אֲשֶׁר יָחֶטְא עַל פִּי שְׁנֵי עַדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלשָׁה עַדִים יְקוּם דְּבְר: דְבֹרים יט:טוּ הַבְּ לְבוּשְׁה בֹּת הְיַב בְּעָשְׁה בְּוֹל תְהָדְּר בְּנֵי גְדֹל בְּצֶּדֶק תִּשְׁפֹּט לֹא תַשָּׁא פְנֵי דָל וְלֹא תָהְדֵּך בְּנֵי גִדֹל בְּצֶּדֶק תִּשְׁפֹּט עָמִיתָּן=: ייִקרא יט:טוּ בּלְ הַיְבְּעָה הְעָים וְעָעָם דְּעָשָׁה הָעָם בַּלְבְּעָב מְשָׁה לְשְׁפֹּט לְא תָשָׁא פְנֵי זְלִילְא תָהְדֵּר בְּנֵי גְדֹל וֹלְלֹא תָהְדָּר בְּנֵי גְדֹל וְלֹא תָהְדָּר בְּנֵי גְלִוֹל בְּמֶשְׁה לְשָׁב מְשָׁה הְעָב בְּשְׁה לְשְׁפֹט אֶת הָעָם וַיַּעֲשֹׁה הָעָם עַל מֹשֶׁה מוֹ הַבֹּבֶּך עֵד הְעָרְב: ישׁמוּת יחיגנ
  ז. מִידְבר שְׁבָּר וְנְדְּטָּק וְצַבְּי וְצֵדִיִּלְ אַל תַּנְנִב ס לֹא תַעְּנָה בִּלְיל אָח תַּרְצָה לְרִי לְּי וְצַדְּיִל אָל תְּתָב בְּלְיך וְצַדְּיִל אָל הְחָרָב בְּיִשְׁב הְשִׁים בְּעָב לְּבְּל הְרָב בְּעִישְׁה בְּלִי וְצַבְּהִילְ בָּעִי בְּל וֹל תְּעָב ה לְנָבְר ה': משליו מאלי: מִי לְשָׁה שַׁמְע שָׁוְא אֵל תָשֶּׁר לֹא מְוֹבְ לְשָׁך לְשָׁר לְּלִית עֵד חְמָס: שִׁמוֹת כִיצִּ בְּיִשְׁה הְּשָׁל עֲשָׁה לָא לְח וַאֲשָׁה לֹא טוֹב עָשָׁה בְּתְשָׁה וְחָל יִיִים לְּשִׁק עְשָׁך עְשֶׁך לְשָׁך לְשָל בְּיל לְחִי בְשָׁה בְּתִשׁה בָּיִי לְיִים לְּיִב בְּי בְּיִי עִשְׁה בְּיִל בְּי לְא לְה וְשָּׁל בְּיִל לְחִי בְּיִים רְשִׁת בְּשָׁל וְיִים לְבִים בְּישׁה בְּיוֹב בְּישְׁה וְבְישָׁה בִּי עִשָׁם לְשֵׁים לְשָׁך לְּשֶׁך לְשָׁך לְשִׁים בְּישׁ לְשָׁה בְּישׁ בְל בְּים לְבִי בְּיִים בְּישׁב בְשָׁה בְּיִיב בְּישׁ בְּישׁ בְּיִיבְי בְּיִי בְּישׁב בְּשְׁב בְּישׁב בְּשְׁב בְּישׁב בְּישׁב בְּיב בְּישׁ בְּיבְיב בְּיְבְּיבְ בְּעְים בְּיְיבְיבְ בְּבְּיִי בְּיִי בְּי בְּיִי בְּיִים בְּיִבְיב בְּישׁי בְּיבְיבְ בְּיְים בְּיבְיבְיבְיְים בְּיבְיבְיְיבְיבְ בְּבְיוֹים הְיבְּבְי בְּיוֹים בְּבְ
- I משנה class of people liable for שבועת העדות (v. 1) and circumstances that generate obligation
  - a Class: men, non-relatives, valid witnesses and those who are fit to testify only
    - i Meaning of "fit to testify":
      - 1 ב״ב excluding a king (who isn't excluded by the other three categories)
      - 2 משחק בקוביא excluding משחק בקוביא (etc. who are only invalid)
        - (a) Note: אחא בר יעקב would certainly agree that a king is not bound by שבועת העדות
          - (i) But: פסול מדרבנן will claim that משחק בקוביא (etc.) is, as he is only פסול
- II Source for invalidity of women as witnesses
  - a אשר להם הריב (since אשר להם אווי: v. 2 refers to אשר להם הריב already refers to אנשים
    - i But: if you insist that the entire phrase is referencing געלי דין; vv. 2::3 define שני אנשים as witnesses
  - b אנשים (since more than 2 may come as litigants) and they are אנשים
    - i But: if you insist that it refers to בעלי דין as "2" refers to sides in the conflict; vv. 2::3 define שני אנשים as witnesses
  - עדים since women can also be litigants) and they are אנשים
- i But: if you insist that it refers to men, as women (v. 4) wouldn't come to דין vv. 2::3 define שני אנשים as witnesses III Juridical procedures defined by v. 5
  - a בעלי דינין stand as per v. 1
    - i: reports a tradition that they may both sit, as long as one doesn't stand and the other sit (v. 5)
      - 1 Note (צעלא): dispute only re: בעלי דין; witnesses must stand per v. 1
      - 2 Note (ד' הונא): dispute only during deliberations; at גמ"ד, all agree that בעלי דין must stand, per v. 6
        - (a) Story: with אשת חבר he leaned over, pronouncing the פסק דין
  - b (outside of court) judge people beneficially
  - c יוטף: judge a fellow (who is a colleague in תורה ומצוות) beneficially "ה"s cases go to head of line (or שודא דדייני)
    - i Related (בה בר ר' הונא): if a ת"ח and ע"ה come for דין, the ת"ח is seated and the ע"ה is invited to sit but if he opts to stand, that's his choice and we proceed (story with פ"ר)
      - and: if an מ"ח and ח"ח come to דינים, the ח"ח shouldn't come in first and sit with דיינים
        - (a) exception: if they have a regular סדר לימוד
      - 2 and: if a מ"ח can testify but the court is beneath his dignity no need to go (as per השבת אבדה השבת אבדה
        - (a) however: this only applies to איסורין; re: איסורין v. 7 is invoked
          - (i) story: אמימר preferred עשה of כבוד התורה to עשה of ועמדו שני האנשים

## IV Series of applications of v. 8

- a Judge: should not defend his errors
- b Judge: should not allow an ignorant student to sit before him (his comments/questions will confuse
- c Judge (and witness): may not join a fellow judge/witness whom they know to be פסולים
- d Judge: who knows that the procedure involved deception, should not sign off on the פסק
- e Student: who sees an argument on behalf of an עני, should speak up
- f Student: sees his teacher erring, shouldn't wait to build up his own case, but correct immediately
- g Student: should not allow his teacher to pressure him to testify (with one עד כשר) to teacher's benefit "on trust"
  - *Challenge*: that is a clear violation of v. 9!
  - ii Rather: student shouldn't agree to stand there, appearing as if he will testify, to give impression of 2 עדים
- h Plaintiff: who is trying to collect 100 and also has an unactionable שבועה on the defendant, may not sue for 200, get the defendant to admit to part, apply a שבועה and use אלגול to bring in other שבועה
- i Defendant: should not deny a proper partial claim (even if he intends to admit it privately outside of ב"ד afterwards) to avoid שבועת מודה במקצת to avoid גלגול שבועה to avoid גלגול שבועה
- j If: three are trying to extract 100 from someone, they shouldn't act as 2 עדים and grant 100 to third, then split
- k Court: should not allow one litigant to be dressed in fancy clothes and the other in rags
  - i Rather; we tell the wealthy one to provide equally fancy clothes for his opposite number or to wear rags
  - ii Report: רבא בר ר' הווא would tell litigants to remove their fancy shoes before beginning proceedings
- I *Judge*: may not listen to one litigant's arguments before the other one is present
- m Litigant: may not "sweeten" his words to judge before opposite number arrives
  - i ה' כהנא: inferred this from v. 10 reading לא תשיא as לא תשיא
  - ii *Tangent*: interpretation and application of v. 11:
    - 1 בב"ד this is someone who argues on behalf of another בב"ד
    - 2 שמואל. this is someone who buys a field, knowing that there are claims on it
- V משנה אב Circumstances which allow for שבועת if oath generated by others, only liable if the witnesses deny in ב"ד מ
  - *But*: if generated by self:
    - 1 ב"ד liable even if he denies outside of ב"ד
    - 2 חכמים. only liable if he denies in ב"ד
      - (a) Analysis of dispute: (assumption: שבועת העדות when taken by himself is inferred from שבועת הפקדון)
        - (i) ה''ז ה''נו (ז"ש if we learn A from B via ה''נו (אנה ומינה), does A take on all the parameters of B (מפי אחרים)
          1. Or: is A still bound by its own limitations (רבנן)
        - (ii) Rejection (בנן: 'ר"ב) infer via ק"ו (and don't infer שבוה"ע from שבוה"ע at all)
          - 1. If: מושבע מפי אחרים is valid, certainly מפי עצמו
            - a. Then: the rule of דיו לבא מן הדין להיות ננדון limits to the presence of ב"ד
        - (iii) Counter (students): שבוה"ע must be inferring from שבוה"פ, since in ה:א, they infer שבוה"ע from שבוה"ע (for מושבע מפי אחרים)
          - 1. Defense (ב"ב): perhaps they infer in one direction only (שבוה"ע from שבוה"ע)

## VI משנה ב': liability for שבועת העדות

- a If: he is aware of the testimony, even if he is שוגג in re: the oath liable for קרבן עולה
  - i Reason (for liability במזיד): there is no mention of ויקרא ה:א in ונעלם
- b But: he isn't liable if he is שוגג i.e. if he knows it is prohibited but is unaware of the consequence (חיוב קרבן